

Zomerbloementelers: PT on

De collectiviteit van het Productschap Tuinbouw is van levensbelang voor de zomerbloementeel. Als individueel bedrijf kun je geen onderzoek financieren naar alternatieve bestrijdingsmiddelen of geïntegreerde teelt. “Het verdwijnen van het PT zou een ramp zijn voor onze sector”, zeggen de zomerbloementelers Marco van Ruiten, Nico Wigchert en Johan Boere eensgezind.

Tekst: Gerrit Wildenbeest
Foto : René Faas

Blijft het Productschap Tuinbouw bestaan? In september weten we meer als de Tweede Kamer over de productieschappen debatteert, want het finale oordeel is uiteindelijk aan de politiek. Tot voor kort was het de bedoeling dat in die oordeelsvorming de draagvlaktoets een belangrijke rol zou spelen. Dit draagvlakonderzoek is echter afgeblazen (zie kader). Wel of geen draagvlakonderzoek: Voor de zomerbloementelers Johan Boere, Marco van Ruiten en Nico Wigchert is het duidelijk: het PT is onmisbaar. Johan Boere teelt in het landelijke Leimuiden onder andere *Astrantia*, *Phlox*, *Veronica*, diverse heesters en een aantal kleinere nicheproducten. Marco van Ruiten (Gebr. Van Ruiten, Lisse) heeft *Campanula*, *Scabiosa*, pioenrozen en *Astrantia* in zijn pakket, met in de winter zware, in de volleggrond gebroeide tulpen als neventak. Nico Wigchert (Noordwijkerhout) is helemaal gespecialiseerd in *Delphiniums*. Het drietal is bestuurlijk actief in de Landelijke Commissie Zomerbloemen van LTO-Groeiservice. Tijdens het gesprek op het bedrijf van Marco is ook Aad Vernooij aanwezig, de actieve gewasmanager van LTO Groeiservice voor zomerbloemen, *Zantedeschia*, *Nerine* en trekheesters. In samenwerking met de Landelijke Commissie organiseert LTO Groeiservice regelmatig druk bezochte bijeenkomsten voor zomerbloemenkwekers, zoals onlangs voor Pioenen en Ranonkels. In het zomerhalfjaar staan er regelmatig excursies bij collega-kwekers op het programma.

KLEINE GEWASSEN

“Het PT heeft voor de zomerbloemen altijd veel betekend”, steekt Aad Vernooij van wal. “Onze sector telt veel kleine gewassen. Alleen als je met z’n allen solidair bent kun je voldoende geld bij elkaar brengen om op het gebied van onderzoek of promotie echt wat te betekenen”. Nico Wigchert sluit aan met een voorbeeld: ‘Neem het project ‘Teelt uit de grond! Voor een

individuele teler is dat niet te betalen. Maar zo’n project legt wel de basis voor innovatie in de toekomst en daar heb je collectief geld voor nodig.” Johan Boere: “Ik ben geïnteresseerd in geïntegreerde teelt. Daarin heb je wel correctiemiddelen nodig, die moeten er blijven. Als eenling kun je niets doen tegen de verschraling van het middelenpakket. Het uittesten van alternatieven is te kostbaar en te risicovol. Collectief kan dat wel”. Boere noemt als concreet voorbeeld het met behulp van PT-geld gefinancierde onderzoek naar het nieuwe onkruidbestrijdingsmiddel Basta. Marco van Ruiten heeft een soortgelijk belang bij collectieve financiering. “Wij zitten hier in de Bollenstreek met het hele grondontsmettingsverhaal.

.....

‘Geen oude schoenen weggoien als je nog geen nieuwe hebt’

.....

Middelen die goed werkten tegen aaltjes mogen niet meer. De overheid legt ons bepaalde dingen op, maar we zijn als bedrijf te klein om mogelijke alternatieven als biologische middelen zelf te onderzoeken. Voor zoiets heb je het collectieve draagvlak van het PT nodig.” Aad Vernooij noemt ook de mede door het PT gefinancierde website over vruchtwisseling in zomerbloemen. “Daarmee borg je kennis en je maakt die breed toegankelijk. De telers stellen dat mede door dit soort collectief gefinancierde onderzoeken de zomerbloementeel duidelijk is geprofessionaliseerd. “Sommige ontwikkelingen hebben een duw nodig, wat later vaak leidt tot een sneeuwbaaleffect. Als je zoiets overlaat aan private partijen of groepjes kwekers krijg je versnippering. Fundamenteel, vakbreed onderzoek verdwijnt”. Aad Vernooij: “De grote teelten hebben de kleine nicheproducten waartoe veel zomerbloemen behoren nodig.

Aad Vernooij, Marco van Ruiten, Johan Boere, Nico W

Dat geldt ook op het gebied van de collectieve promotie. Voor Nederland is het essentieel dat er een totaalpakket geleverd kan worden en dat we dat ook promoten. Wij blijven alleen een handelsland als we dat totaalpakket kunnen leveren en daar horen de nicheproducten bij”. Daarbij komt dat de sierteelt is veranderd van een vraag- naar een aanbodmarkt. Het is een vechtmakmarkt geworden, waarin Nederlandse telers zich alleen via voortdurende innovatie kunnen handhaven. “Daarvoor heb je een PT nodig.”

FREE RIDERS

Over het verplichtende karakter van de heffingen is het viertal kort: dat is gewoon nodig. Nico: ‘Er is geen andere instantie die collectief geld bijeen kan brengen. Toen het Landbouwschap verdween zijn veel taken overgenomen door LTO, dat gefinancierd wordt door de leden. Die betalen ook voor niet-leden die ervan mee profiteren, waardoor het voor de leden steeds duurder wordt. Door de verplichting van heffing betalen, voorkomt het Product-

onmisbaar voor kleine teelten

gchert (vlnr)

schap Tuinbouw dit soort free-ridersgedrag. Johan begrijpt wel dat vooral de grote bedrijven wel eens schrikken als ze zien wat ze afdragen aan het PT. Anderzijds: als je ziet wat andere sectoren uitgeven aan promotie en research, is dat in de sierteelt helemaal niet extreem hoog. Het viertal vindt wel dat het PT in het verleden tekort geschoten is in de communicatie richting de heffingbetalers wat er zoal met de gelden gebeurt. "De NVAf heeft voor reuring gezorgd, de boel is opgeschud. Het PT was altijd een ver van het bed show, je bemoeide je er niet mee". Dat het PT tegenwoordig een stuk transparanter opereert, is een goede zaak. De wel eens gehoorde kritiek dat de gewone kweker geen invloed heeft klopt van geen kanten. Nico en Aad: 'Iedereen die dat wil kan invloed hebben en zijn ideeën of onderzoeksvoorstellen kwijt bij de landelijke commissie. Onderzoeksprojecten worden nauwgezet gecontroleerd door een begeleidingscommissie waarin de kwekers ruim vertegenwoordigd zijn.'

De eindconclusie is dat het PT onmisbaar is,

juist voor de kleinere gewassen. Zonder het PT wordt het heel lastig om bepaalde teelten in de benen te houden. "Elke zomerbloementeler die

nuchter nadenkt, zal beseffen dat we niet gauw iets beters kunnen bedenken. Gooi geen oude schoenen weg als je nog geen nieuwe hebt".

De opdracht aan het PT om een zogenaamd draagvlakonderzoek te organiseren vloeide voort uit de aangepaste Wet op de Bedrijfsorganisatie van 2009, waarin staat dat elke vier jaar zo'n onderzoek moet worden gehouden. Voor de daadwerkelijke uitvoering van dit onderzoek in 2011 was tot voor kort het wachten op een Algemene Maatregel van Bestuur. Deze hele procedure werd doorkruist door de nieuwe politieke verhoudingen, ontstaan met het aantreden van het kabinet Rutte en de nieuwe verhoudingen in de Tweede Kamer. Daar tekent zich een meerderheid voor afschaffing van de productschappen af. In september debatteert de Tweede Kamer over het voortbestaan van de productschappen. Daaraan voorafgaande gaat Minister Henk Kamp van Sociale Zaken op verzoek VVD, CDA en PVV voor 1 september onderzoeken of de medebewindstaken (bijvoorbeeld uitkering van EU-steun) in gevaar komt bij opheffing van de schappen. Tevens moet voor die tijd een evaluatie van nut en noodzaak van de schappen klaar zijn. Volgens Kamp is de tijd te kort om voor september ook nog het voorgenomen draagvlakonderzoek gereed te hebben. Aanvankelijk wilde het PT het draagvlakonderzoek dan maar zelf organiseren, maar half maart is besloten daar van af te zien. Wel vindt het PT dat de discussie niet gevoerd kan worden zonder de mening van de heffingbetalers. Daarom gaat het PT de komende maanden op onderdelen de achterban raadplegen via de bestaande panels en reguliere of ad hoc peilingen. Deze uitkomsten worden bekend gemaakt aan de Tweede Kamerleden.